

קרן פנסיה ה.ע.ל.

דין וחשבון אקטוארי

ליום 31 דצמבר 2018

מרץ 2019

הצהרת האקטואר

אני אלן דובין נתבקשתי על ידי פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ שהינה החברה המנהלת את קרן פנסיה ה.ע.ל. לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן פנסיה ה.ע.ל. (להלן הקרן) ליום 31/12/2018.

אני מצהיר שאין לי כל יחסי גומלין עם הקרן, עם צדדים קשורים לקרן כהגדרתם בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964, ועם מי שיש להם זיקה לקרן. איני עובד באחד מאלה ואיני מחזיק באמצעי שליטה באחד מאלה. לאף אחד מקרובי, כהגדרת "קרוב" בחוק ניירות ערך, אין יחסי גומלין כנ"ל.

אני מצהיר ומאשר כי:

1. הדו"ח האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
 2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנוני הקרן.והכל כתוקפם ביום המאזן.
 3.
 - א. בהערכה אקטוארית יש ביטוי הולם להטבות שמעניקה הקרן ע"י התקנון שלה.
 - ב. הנכסים שנצברו, המצוינים בדוח, רשומים בהתאם למאזן החשבונאי של הקרן ל – 31/12/2018.
 - ג. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדו"ח, הומצאו לי ע"י הנהלת הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדו"ח, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדו"ח.
 - ד. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות ע"י השוואתם לנתוני השנה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני השנים קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת הקרן בלבד.
- לפי מיטב שיקול דעתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן, את נכסיה ואת הערך הנוכחי של דמי הגמולים העתידיים ליום 31/12/2018, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

עקרי תקנוני הקרן

1. הזכויות הפנסיוניות של העמיתים נקבעות על פי שתי התכניות בתקנון הקרן. פירוט מלא של הזכויות הפנסיוניות נמצא בתקנונים. להלן מפורטים עיקרי הזכויות הפנסיוניות אשר קיבלו ביטוי בחישובים האקטואריים.
2. בתוך הקרן קימות שתי תכניות
 - 2.1. תכנית א'
 - 2.2. תכנית ב', שנפתחה מתחילת ינואר 1990. עמיתים שהצטרפו לקרן בחודשים ינואר-מרץ 1995 נקראים "עמיתי ביניים" ויש להם זכויות שונות משאר העמיתים.
3. ברבעון האחרון של 2018, נכנס בתוקף תקנון חדש עם חישוב מנות ומקדמי דחייה שונים מהתקנון הקודם. ההשפעה של התקנון החדש נלקחה בחשבון בחישוב ההתחייבות.

תכנית א'

בתכנית א' קיימות שתי תכניות לפנסיה

- תכנית פנסיה מקיפה, שלפיה הקרן תשלם פנסיה זקנה, פנסיה שאירים ופנסיה נכות כדלקמן
- תכנית פנסיה יסוד, שלפיה הקרן תשלם רק פנסיה זקנה, במקרה של מוות לפני גיל הפרישה הקרן תשלם את ערך הפדיון

פנסיית זקנה (בין לפנסיה מקיפה ובין בפנסיה יסוד)

4. **אחוז הפנסיה** – הפנסיה של עמית שפורש עם 35 שנות וותק תהיה 70% מהשכר הקובע. לעמית עם פחות מ-35 שנות וותק בקרן, אחוז הפנסיה תלוי בתאריך הצטרפותו לקרן לפי טבלת לוח הפנסיה
5. **דחיית פרישה** – עמית שדחה את פרישתו מעבר לגיל הפרישה לזיקנה זכאי להגדלת הפנסיה המשולמת בשיעורים המפורטים בלוח בנספח ה' לתקנון "מקדמים להתאמת הפנסיה בפרישה מוקדמת או מאוחרת".
6. **גיל פרישה לזיקנה** – עד לתאריך 31/12/2012 גיל הפרישה לזיקנה היה 65 לגברים ו-60 לנשים. מ-01/01/2013 גיל הפרישה הינו לפי טבלת גיל פרישה בנספח א' לדו"ח.
7. **פרישה מוקדמת** – עמית יכול להקדים את פרישתו לפנסיית זיקנה לפני גיל הפרישה לזיקנה אבל לא לפני גיל 60. הפנסיה המופחתת תהיה על פי לוח בנספח ה' לתקנון "מקדמים להתאמת הפנסיה בפרישה מוקדמת או מאוחרת".
8. **תקופת תשלום הפנסיה** – הפנסיה משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו.

פנסיית שאירי זקנה (בין לפנסיה מקיפה ובין בפנסיה יסוד)

9. **שיעור הפנסיה** - שאירי פנסיונר זכאים לפנסיית שאירים עם פטירתו(ה) של הפנסיונר. אלמנה או אלמן זכאי(ת) ל-60% מהפנסיה שהיה מקבל בן/בת זוג, אילולא נפטר.
10. **הגדרת אלמן/ת פנסיונר/ית** – מי שהייתה אשת הפנסיונר בשעת פטירתו או מי שהייתה ידועה בציבור, על פי פסק דין של רשות שיפוטית מוסמכת, להוציא מי שהייתה אשתו של הפנסיונר או

הידועה בציבור שלו פחות משנתיים ולא ילדה לו ילד ונהייתה לו לאישה או לידועה בציבור לאחר שהחל לקבל פנסיה. דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.

11. **תקופת תשלום הפנסיה** - הפנסיה משולמת לאלמנה (לאלמן) למשך כל ימי חייו(ה). נישא(ה) האלמנ(ה), לא תפקע זכותו(ה) לקבלת פנסיה.

12. **יתומים** - יתום של פנסיונר זכאי ל- 20% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר, אילולא נפטר. אם אין אלמנה (אלמן), יקבל כל יתום 40% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר. הפנסיה משולמת עד הגיעו לגיל 21.

13. **פנסיה מירבית** - סך כל תשלומי הפנסיה שתשולם לשאירים לא תעלה בכל מקרה על 100% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר, אילולא נפטר.

פנסיית נכות (לפנסיה מקיפה בלבד)

14. **זכאות** - לעמיתים פעילים שהינם בתכנית מקיפה בלבד. אין זכאות לעמיתים מוקפאים ולעמיתים שבתכנית יסוד.

15. **הכרה בזכאות לפנסיית נכות** - מבוטח שהוכר כנכה ע"י הוועדה הרפואית של הקרן או ע"י ועדת הערעורים לנכות זכאי לפנסיית נכות (שאר פרטים נמצאים בפרק י' של התקנון לתכנית א').

16. **אחוז הפנסיה** - אחוז הפנסיה שהיה מקבל לו היה מבוטח עד הגיעו לגיל הפרישה.

17. **מיצוי ימי מחלה** - מבוטח זכאי לפנסיית נכות החל ממועד הנכות ולא לפני מיצוי דמי המחלה להם זכאי המבוטח.

18. **תקופת התשלום** - פנסיית הנכות משולמת עד לגיל הפרישה לזקנה. לאחר גיל הפרישה לזקנה, הנכה יקבל פנסיית זקנה.

19. **המשך ביטוח לנכה** - נכה המקבל פנסיית נכות מלאה מהקרן ממשיך להיות מבוטח כפי שהיה לפני-כן. הוא או מעבידו אינם מעבירים דמי גמולים לקרן בתקופת נכותו בגין שיעור נכותו.

פנסיית שאירי פעיל (לפנסיה מקיפה בלבד)

20. **זכאות** - לעמיתים פעילים שהינם בתכנית מקיפה בלבד. אין זכאות לעמיתים מוקפאים ו לעמיתים שבתכנית יסוד.

21. **שיעור קצבת שאירים** - שאירי מבוטח פעיל שבתכנית מקיפה זכאים לפנסיית שאירים עם פטירתו של המבוטח. אלמנה זכאית ל-40% מהשכר הקובע. יתום זכאי ל-20% מהשכר הקובע. אם אין אלמנה יקבלו היתומים מחולק שווה בשווה סך הכל של 40% מהשכר הקובע ליתום הראשון ו-20% מהשכר הקובע לכל יתום נוסף. הורה של עמית שנפטר שזכאי לפנסיית שאירי פעיל מקבל 15% מהשכר הקובע. סכומם הכולל של התשלומים המשולמים לאלמנה ו/או ליתומים ו/או להורים על ידי הקרן, לא יעלו בשום מקרה על 80% מהשכר הקובע.

הגדרת אלמן/ת עמית/ה - מי שהייתה אשת העמית בשעת פטירתו או מי שהייתה ידועה בציבור, על פי פסק דין של רשות שיפוטית מוסמכת, להוציא מי שהייתה אשתו של הפנסיונר או הידועה בציבור שלו פחות משנתיים ולא ילדה לו ילד ונהייתה לו לאישה או לידועה בציבור לאחר שהחל לקבל פנסיה. דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.

22. **תקופת תשלום הפנסיה** - הפנסיה משולמת לאלמנה למשך כל ימי חייה. נישאה האלמנה, לא תפקע זכותה לקבלת פנסיה.

23. **יתומים** – הפנסיה משולמת עד הגיעם לגיל 21.

שונות

24. **משיכת כספים** – יש זכות לכל עמית, שטרם שולם תשלומי פנסיה בגינו מהקרן, למשוך את כספו מהקרן. עמית שמשך כספים בעבר אינו זכאי לפנסיה ויקבל רק ערך הפדיון שנשאר.

25. **עדכון פנסיות** – הפנסיות המשולמות מעודכנות לפי עליה במדד המחירים לצרכן בכל פעם שתשולם תוספת יוקר במשק. העליה הינה ההפרש בין המדד בעת התוספת יוקר והמדד בעת העדכון האחרון או בעת הפרישה המאוחר מבין השניים.

26. **דמי הגמולים** הינם בשיעור של 17.50% מהמשכורת המבוטחת לתוכנית מקיפה ושיעור של 11.50% לתוכנית יסוד.

27. **הגדרת הכנסה מבוטחת** – אותו חלק משכרו של העמית, המחושב על פי דמי הגמולים המשולמים לקרן והמחולקים באחוז ההפרשה בהתאם לתוכנית החלה על העמית.

28. **הגדרת הכנסה מבוטחת מעודכנת** – ההכנסה המבוטחת ממנה הועברו דמי הגמולים לקרן כשהוא מעודכן על פי עליית תוספת היוקר מיום התשלום ועד למועד תשלום הפנסיה/הקפאת זכויות.

29. **חישוב שכר קובע** – ממוצע ההכנסה המבוטחת המעודכנת בשלוש שנים שקדמו למועד תשלום הפנסיה או הקפאת זכויות כפול חלקיות המשרה. במקרה של הקפאה, השכר הקובע גם צמוד למדד ממועד ההקפאה עד למועד תשלום הפנסיה.

בנוסף, בחישובים שמשמשים בשכר קובע, יש לקחת בחשבון תקרה לעליית שכר קובע של 2% + מדד מתחילת שנת 2002. הפרטים נמצאים בנספח ב' של התקנון.

30. **הקטנת זכויות בעקבות כרית הבטחון** – החל מינואר 2013 הזכויות הוקטנו לפי השיעורים האלו לצורך קבלת כרית בטחון:

- בשנת 2013 – 0.25% ;
- בשנת 2014 – 0.75% ;
- בשנת 2015 – 1% ;
- בשנת 2016 – 1.5% ;
- בשנת 2017 ואילך – 1.75% .
- משיכות ב-1.75% מ-1/1/2013

הזכויות הצבורות וסכומי הצבירה של עמיתים, אשר זכויותיהם בקרן מוקפאות, יופחתו, מדי שנה, בשיעור של 0.25%. הוראה זו תחול החל מיום 1.10.2008 על עמיתים שזכויותיהם מוקפאות ביום 30.9.2008 וכן על זכויותיהם הצבורות של עמיתים אשר זכויותיהם יוקפאו בעתיד, החל מיום 1.10.2008, ממועד ההקפאה ואילך.

31. הקטנות זכויות בתכנית א'

31.1. הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון הסתכמו ב-21.716%. הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון בערכי פדיון הסתכמו ב-5.45335%

32. הקטנות זכויות שנמצאות בתוך קובץ הנתונים לאקטואר בתכנית א'

32.1. ערכי פדיון שבקובץ הנתונים הוקטנו ב-7.108% (5.45335% לפי 31.1 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון).

תכנית ב'

בתכנית ב' קיימים 3 מסלולים לפנסיה:

- מסלול פנסיה מקיפה, שלפיו הקרן תשלם פנסיית זקנה, פנסיית שאירים ופנסיית נכות כדלקמן
- מסלול פנסיה זקנה שלפיו הקרן תשלם רק פנסיית זקנה, במקרה של מוות לפני גיל הפרישה הקרן תשלם את ערך הפדיון.
- מסלול פנסיה זקנה מיוחד, שלפיו הקרן תשלם רק פנסיית זקנה, במקרה של מוות לפני גיל פרישה הקרן לא תשלם את ערך הפדיון

פנסיית זקנה

33. **סכום הפנסיה** – לפי מנות הפנסיה שרכש העמית בימי חברותו בקרן.

34. **זחיית פרישה** – עמית שדחה פרישתו מעבר לגיל הפרישה לזיקנה זכאי להגדלת הפנסיה המשולמת בשיעורים המפורטים בלוח בנספח ד' " מקדמים להתאמת פנסיה בפרישה מוקדמת או מאוחרת."

35. **גיל פרישה לזקנה** – עד 31/12/2012 גיל הפרישה לפנסיה מקיפה היה 65 לגבר ו-60 לאישה, גיל הפרישה לפנסיה זיקנה היה 65 לגבר ו-60 או 65 לאישה. לזיקנה מיוחד היה 65. החל מ-1/1/2013, גיל הפרישה למסלול פנסיה מקיפה הינו לפי הטבלה בנספח א' בדו"ח, למסלול פנסיה זיקנה לגבר לפי נספח א' בדו"ח. לאישה במסלול זקנה, אם גיל פרישתה היה גיל 65 גיל פרישתה נשאר 65, לאישה שגיל פרישתה היה 60, גיל פרישתה לפי נספח א' בדו"ח. למסלול פנסיה זיקנה מיוחד לגבר לפי נספח א' ולאישה גיל 65.

36. **פרישה מוקדמת** – עמית יכול להקדים את פרישתו לפנסיית זיקנה לפני גיל הפרישה לזיקנה אבל לא לפני גיל 60. הפנסיה המשולמת תקטן בשיעורים המפורטים בנספח ד' " מקדמים להתאמת פנסיה בפרישה מוקדמת או מאוחרת."

37. **תקופת תשלום הפנסיה** – הפנסיה משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו.

פנסיית שאירי זקנה (לכל מסלולי הפנסיה)

38. **שיעור הפנסיה** - שאירי פנסיונר זכאים לפנסיית שאירים עם פטירתו של הפנסיונר. אלמנה או אלמן זכאי ל-60% מהפנסיה שהיה מקבל בן/בת זוג, אילולא נפטר.

39. **הגדרת אלמן/ת פנסיונרי** - מי שהייתה אשת הפנסיונר בשעת פטירתו או מי שהייתה ידועה בציבור, על פי פסק דין של רשות שיפוטית מוסמכת, להוציא מי להוציא מי שהייתה אשתו של

הפנסיונר או הידועה בציבור שלו פחות משנתיים ולא ילדה לו ילד ונהייתה לו לאישה או לידועה בציבור לאחר שהחל לקבל פנסיה. דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.

40. **תקופת תשלום הפנסיה** - הפנסיה משולמת לאלמנה (לאלמן) למשך כל ימי חייו(ה). נישא(ה) האלמנ(ה), לא תפקע זכותו(ה) לקבלת פנסיה.

41. **יתומים** - יתום של פנסיונר זכאי ל- 30% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר, אילולא נפטר. אם אין אלמנה (אלמן), יקבל כל יתום 60% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר. הפנסיה משולמת עד הגיעו לגיל 21.

42. **פנסיה מירבית** - סך כל תשלומי הפנסיה שתשולם לשאירים לא תעלה בכל מקרה על 100% מהפנסיה שהיה מקבל הפנסיונר, אילולא נפטר.

פנסיית נכות (לפנסיה מקיפה בלבד)

43. **זכאות** – לכל עמית פעיל ומוקפא במסלול פנסיה מקיפה,

44. **הכרה בזכאות לפנסיית נכות** - מבוטח שהוכר כנכה ע"י הוועדה הרפואית של הקרן או ע"י ועדת הערעורים לנכות זכאי לפנסיית נכות

45. **הפנסיה** – לעמיתים מוקפאים לפי מנות פנסיה שרכש העמית עד מועד הקפאתו. לעמית פעיל לפי מנות שרכש העמית עד לתאריך יציאה לנכות בנוסף למנות עתידיות שהיה יכול העמית לרכוש לו היה ממשיך להפקיד עד לגיל פרישה.

46. **מועד זכאות** – תשולם פנסיית הנכות מיום שחלפו 90 ימים מתחילת נכותו

47. **תקופת התשלום** – פנסיית הנכות משולמת עד לגיל הפרישה לזקנה. לאחר גיל הפרישה לזקנה, הנכה יקבל פנסיית זקנה.

48. **המשך ביטוח לנכה** – נכה המקבל פנסיית נכות מלאה מהקרן ממשיך להיות מבוטח כפי שהיה לפני-כן. הוא או מעבידו אינם מעבירים דמי גמולים לקרן בתקופת נכותו.

49. **פנסיה מינימלית** – אם לא הגיע הפנסיה החודשית ל-5% מהשכר הממוצע במשק יהיה הנכה זכאי להחזרת הכספים שנצברו בחשבונו.

50. **עמית מוקפא** - עמית שהקפיא זכויותיו בקרן יהיה זכאי לפנסיית נכות רק במקרה של דרגת נכות מלאה ולצמיתות.

פנסיית שאירי פעיל (לפנסיה מקיפה בלבד)

51. **זכאות** – לכל עמית פעיל ומוקפא במסלול פנסיה מקיפה.

52. **קצבת שאירים** – הפנסיה הבסיסית לשאירי עמית הינה: לעמיתים מוקפאים לפי מנות פנסיה שרכש העמית עד מועד הקפאתו, ולעמית פעיל לפי מנות שרכש העמית עד פטירתו בנוסף למנות הפנסיה העתידיות שהיה יכול לרכוש לו היה ממשיך להפקיד עד לגיל פרישה. אלמנה או אלמן מקבל 60% מהפנסיה הבסיסית, כל יתום מקבל 30% מהפנסיה הבסיסית, כל הורה מקבל 15% מהפנסיה הבסיסית. הפנסיה המירבית הינה 100% מהפנסיה הבסיסית.

53. **הגדרת אלמנות עמיתה** – מי שהייתה אשת העמית בשעת פטירתו או מי שהייתה ידועה בציבור, על פי פסק דין של רשות שיפוטית מוסמכת, להוציא מי להוציא מי שהייתה אשתו של הפנסיונר או הידועה בציבור שלו פחות משנתיים ולא ילדה לו ילד ונהייתה לו לאישה או לידועה בציבור לאחר שהחל לקבל פנסיה. דין אלמן כדין אלמנה, אלא אם נקבע אחרת בתקנות אלה.
54. **תקופת תשלום הפנסיה** - הפנסיה משולמת לאלמנה(ה) למשך כל ימי חייה. נישאה האלמנה, לא תפקע זכותה לקבלת פנסיה.
55. **יתומים** – הפנסיה משולמת עד הגיעם לגיל 21.
56. **פנסיה מינימלית** – אם לא הגיע הפנסיה החדשית ל-5% מהשכר הממוצע במשך יהיו השאירים זכאים להחזרת הכספים שנצברו בחשבון העמית שנפטר.

שונות

57. **משיכת כספים**–עמית, שטרם שולם לו תשלומי פנסיה מהקרן, זכאי למשוך את כספו מהקרן. ערכי הפדיון מחושבים כשהם צמודים למדד המחירים בתוספת ריבית חודשית בשיעור 0.3273%, ו-75% מכל הפקדה במסלול מקיפה ו-90% במסלול זקנה
58. **דמי הגמולים** - הינם בשיעור של 17.50% מהמשכורת המבוטחת לכל המסלולים.
59. **עדכון פנסיות** – הפנסיות המשולמות מעודכנות לפי שיעור העלייה במדד המחירים לצרכן ממועד בו שיעור העלייה במדד המצטבר ממועד העדכון האחרון הגיע ל 4.25% או בתום שנתיים ממועד העדכון האחרון לפי המוקדם. במאי 2018, הייתה עדכון של הפנסיות.
60. הזכויות הצבורות וסכומי הצבירה של עמיתים, אשר זכויותיהם בקרן מוקפאות, יופחתו, מדי שנה, בשיעור של 0.25%. הוראה זו תחול החל מיום 1.10.2008 על עמיתים שזכויותיהם מוקפאות ביום 30.9.2008 וכן על זכויותיהם הצבורות של עמיתים אשר זכויותיהם יוקפאו בעתיד, החל מיום 1.10.2008, ממועד ההקפאה ואילך.
61. **הגדרת הכנסה מבוטחת** – אותו חלק משכרו של העמית, המחושב על פי דמי הגמולים המשולמים לקרן ומחולקים באחוז ההפרשה.
62. **הקטנת זכויות בעקבות כרית הביטחון**– החל מינואר 2013 הזכויות הוקטנו בלפי השיעורים האלו לצורך קבלת כרית בטחון:
- בשנת 2013 – 0.25% ;
 - בשנת 2014 - 0.75% ;
 - בשנת 2015 – 1% ;
 - בשנת 2016 – 1.5% ;
 - בשנת 2017 ואילך – 1.75%.
 - משיכות ב-1.75% מ-1/1/2013
63. **הקטנות זכויות בתכנית ב'**
- 63.1. **ותיקים** - הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון הסתכמו ב-5.4535%.
- הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון בערכי פדיון הסתכמו ב-5.4535%
- 63.2. **ב' ביניים** - הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון הסתכמו ב-2%. הקטנת זכויות שאינן קשורות לכרית הביטחון בערכי פדיון הסתכמו ב-2%.

64. הקטנות זכויות שנמצאות בתוך קובץ הנתונים לאקטואר בתכנית ב'
 64.1. **ותיקים** - הקטנת זכויות לפנסיות של 7.108% מופיעות בקובץ נתונים (5.454% לפי 63.1 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון) הקטנת זכויות בערכי פדיון הוקטנו ב-7.108% (5.454% לפי 63.1 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון).
 64.2. **ביניים** - הקטנת זכויות לפנסיות של 3.715% מופיעות בקובץ נתונים (2.0% לפי 63.2 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון) הקטנת זכויות בערכי פדיון הוקטנו ב-3.715% (2.0% לפי 63.2 ועוד 1.75% לפי כרית הביטחון).

בסיסים טכניים ואקטואריים

פירוט הנחות לדו"ח לתאריך 31/12/2018 להלן
 65. גידול שנתי ריאלי בשכר האישי :

גיל	גברים	נשים
18	2.84%	2.69%
19	2.79%	2.69%
20	2.73%	2.69%
21	2.67%	2.69%
22	2.62%	2.69%
23	2.56%	2.69%
24	2.50%	2.69%
25	2.45%	2.69%
26	2.39%	2.69%
27	2.34%	2.69%
28	2.28%	2.69%
29	2.22%	2.69%
30	2.17%	2.69%
31	2.11%	2.69%
32	2.06%	2.69%
33	2.00%	2.69%
34	1.94%	2.69%
35	1.89%	2.69%
36	1.83%	2.69%
37	1.77%	2.69%
38	1.72%	2.69%
39	1.66%	2.69%
40	1.61%	2.69%
41	1.55%	2.67%
42	1.49%	2.63%
43	1.44%	2.58%
44	1.38%	2.51%
45	1.33%	2.43%
46	1.27%	2.33%
47	1.21%	2.22%
48	1.16%	2.10%
49	1.10%	1.96%
50	1.04%	1.80%
51	0.99%	1.63%
52	0.93%	1.45%
53	0.88%	1.25%
54	0.82%	1.04%
55	0.76%	0.82%
56	0.71%	0.57%
57	0.65%	0.32%
58	0.59%	0.25%
59	0.54%	0.25%
60	0.48%	0.25%
61	0.43%	0.25%
62	0.37%	0.25%
63	0.31%	0.25%
64	0.26%	0.25%
65	0.20%	0.20%
66	0.15%	0.15%

66. **קצב ההקטנה בשיעור התמורה העתידי (שייך לכל שיעורי תמורה חוץ מתמורת נכים) –**
בהתאם ללוח 6 בחוזר פנסיה 2017-3-6
67. **הפרש גיל בין בני זוג** בהתאם לסעיף 9.ב.4 בחוזר פנסיה 2017-3-6.
68. **מס' ילדים ממוצע וגיל ילדים ממוצע –** בהתאם ללוח 11א בחוזר 2017-3-6.
69. **שיעורי תמורה לפנסיונרים**, בני זוג של פנסיונרים לפני מוות הפנסיונר ולנכים לאחר גיל פרישה בהתאם ללוח פ-3 בחוזר 2017-3-6. (לפני גיל 60 לגברים ו-55 לנשים בהתאם ללוח פ-2 בחוזר 2017-3-6)
70. **שיעורי תמורה לפעילים** בהתאם ללוח פ-1 בחוזר 2017-3-6
71. **שיעורי תמורה ללא פעילים** בהתאם ללוח פ-2 בחוזר 2017-3-6
72. **שיעורי תמורה בני זוג של פנסיונרים שנפטרו (החל ממועד פטירתם של אותם פנסיונרים)**
בהתאם ללוח פ-5 בחוזר 2017-3-6 (לפני גיל 60 לגברים ו-55 לנשים בהתאם ללוח פ-2 בחוזר 2017-3-6)
73. **שיעורי תמורה של נכים לפני גיל פרישה –** בהתאם ללוח פ-7 בחוזר 2017-3-6. גיל הפרישה לצורך שיעורי תמורה לנכים הוא 67 לגברים ו-64 לנשים.
74. **שיעורי נישואין** בהתאם ללוח פ-10 בחוזר 2017-3-6
75. **הוצאות ניהול**; 7% מהפקדות להקרן ו-0.1% מנכסי הקרן(שנתי)
76. **גריעות ואופן החישוב –** חישוב ההתחייבות בוצע באופן חודשי. הגריעות דלעיל, המצוטטים במונחים שנתי, הומרו משנתי לחודשי (לפי חזקת 1/12) ואח"כ נהפכו לגריעות מרכזיות (Central Rates).

77. שיעורי עזיבה של מבוטחים פעילים (משיכת כספים מהקרן)

נשים	גברים	גיל
0.1603%	0.15%	40
0.1603%	0.15%	41
0.1603%	0.16%	42
0.1603%	0.16%	43
0.1603%	0.16%	44
0.1603%	0.17%	45
0.1603%	0.17%	46
0.1603%	0.18%	47
0.1603%	0.18%	48
0.1603%	0.18%	49
0.1603%	0.19%	50
0.1603%	0.19%	51
0.1603%	0.20%	52
0.1603%	0.20%	53
0.1603%	0.20%	54
0.1603%	0.21%	55
0.1603%	0.21%	56
0.1603%	0.22%	57
0.1603%	0.22%	58
0.1603%	0.22%	59
0.4000%	0.23%	60
0.4000%	0.23%	61
0.4000%	0.23%	62
0.4000%	0.24%	63
	0.42%	64
	0.85%	65
	2.14%	66

78. שיעורי עזיבה של מבוטחים מוקפאים (משיכת כספים מהקרן);

נשים	גברים	גיל
1.1047%	0.89%	40
1.1047%	0.89%	41
1.1047%	0.89%	42
1.1047%	0.89%	43
1.1047%	0.89%	44
1.1047%	0.89%	45
1.1047%	0.89%	46
1.1047%	0.89%	47
1.1047%	0.89%	48
1.1047%	0.89%	49
1.5578%	0.89%	50
1.5578%	0.89%	51
1.5578%	0.89%	52
1.5578%	0.89%	53
1.5578%	0.89%	54
1.5578%	0.89%	55
1.5578%	0.89%	56
1.5578%	0.89%	57
1.5578%	0.89%	58
1.5578%	0.89%	59
3.6912%	0.89%	60
3.6912%	0.89%	61
3.6912%	2.13%	62
3.6912%	3.43%	63
	3.43%	64
	3.43%	65
	3.43%	66

79. שיעורי הקפאת זכויות –

גיל	גברים	נשים
40	1.0001%	1.1200%
41	1.0001%	1.1200%
42	1.0001%	1.1200%
43	1.0001%	1.1200%
44	1.0001%	1.1200%
45	1.0001%	1.1200%
46	1.0001%	1.1200%
47	1.0001%	1.1200%
48	1.0001%	1.1200%
49	1.0001%	1.1200%
50	1.0001%	1.1200%
51	1.0001%	1.1200%
52	1.0001%	1.1200%
53	1.0001%	1.1200%
54	1.0001%	1.1200%
55	1.0001%	1.1200%
56	1.0001%	1.1200%
57	1.0001%	1.1200%
58	1.0001%	1.1200%
59	1.0001%	1.1200%
60	1.9642%	1.1200%
61	1.9642%	1.1200%
62	1.9642%	1.1200%
63	1.9642%	1.1200%
64	1.9642%	
65	1.9642%	
66	1.9642%	

80. שיעור פרישה מוקדמת – 0%

81. **עדכון פנסיות לתכנית א'** – הקטנו את ההתחייבות לתכנית א' ב-10% לתת ביטוי להצמדת הפנסיות רק בעת הענקת תוספת יוקר במשק. לא היה תוספת יוקר כבר 10 שנים.

82. **עדכון פנסיות לתכנית ב'** – הקטנו את הפנסיות ב-2.0625% בגין מגנון הצמדה (לפי שיעור אינפלציה של 2.5% שנתי)

83. **הקטנת זכויות מוקפאות (תכנית ב')** - הקטנו את הזכויות המוקפאות (פנסיה וערך פדיון) ב-0.25% לשנה מתאריך ההערכה עד תחילת תשלום פנסיות או תאריך תשלום ערך פדיון. עיין סעיף 60. ההקטנה בזכויות לעמיתים מוקפאות, מתאריך הקפאה עד תאריך ההערכה, נכללה בנתונים בקובץ נתונים לאקטואר אם כבר עברו 24 חודשים מתאריך תשלום האחרון של דמי גמולים. אם לא עברו 24 חודשים, ההקטנה לא נכללה בקובץ ואנו מוסיפים את ההקטנה המתאימה.

84. **הקטנת זכויות מוקפאות (תכנית א')** - הקטנו את הזכויות המוקפאות (פנסיה וערך פדיון) ב-0.25% לשנה מתאריך הקפאת דמי גמולים לקרן או מ-1/10/2008, המאוחר ביניהם, עד תחילת תשלום פנסיות או תאריך תשלום ערך פדיון. עיין סעיף 30. ההקטנה בזכויות לעמיתים מוקפאות, מתאריך הקפאה עד תאריך ההערכה, נכללה בנתונים בקובץ נתונים לאקטואר אם כבר עברו 24 חודשים מתאריך תשלום האחרון של דמי גמולים. אם לא עברו 24 חודשים, ההקטנה לא נכללה בקובץ ואנו מוסיפים את ההקטנה המתאימה.

85. **בסיס לשכר ממוצע במשק (שמ"ב)** – הפנסיה המינימלית שתשולם ע"י הקרן הינה 5% מהשמ"ב. השמ"ב כעת יותר מ-9,000 ₪. בחישוב הזכאות לפנסיה השתמשתי בשמ"ב של 8,000 ₪, לתת ביטוי שעמית יכול לדחות את תחילת קבלת פנסיה ולקבל פנסיה יותר גדולה שתהיה יותר מ-5% של השמ"ב.
86. **נשים עם שני סוגי פנסיה (תכנית ב')** - בגין נשים בעלי מסלול פנסיה מקיף עד גיל פרישת נשים לפי החוק ובעלי מסלול פנסיה יסוד לגיל 65, הנחנו שהן יפרשו בגיל 65 מהקרן, ויקבלו פנסיה מוגדלת למסלול המקיפה בגיל 65 לפי מקדמי הדחיה.
87. **שיעורי יציאה לנכות** – לפי אישור שהקרן קיבלה ממשרד האוצר מתאריך 11/02/2014 (שיעורים לוקחים בחשבון החלמת הנכים).

גיל	גברים	נשים
45	0.06074%	0.07293%
46	0.06642%	0.08138%
47	0.07295%	0.09079%
48	0.08034%	0.10123%
49	0.08978%	0.11278%
50	0.10025%	0.12550%
51	0.11181%	0.14013%
52	0.12578%	0.15682%
53	0.14105%	0.17508%
54	0.15838%	0.19576%
55	0.17592%	0.21912%
56	0.19369%	0.24550%
57	0.21385%	0.27613%
58	0.23667%	0.31182%
59	0.26323%	0.35306%
60	0.29250%	0.40297%
61	0.32670%	0.46682%
62	0.37789%	0.55249%
63	0.44200%	0.61200%
64	0.52334%	
65	0.63390%	
66	0.71100%	

החלמה מנכות – לא לקחנו בחשבון החלמה בצורה מפרשת. לנכים פוטנציאלים ראה לעיל. לנכים קיימים הכפלנו את תשלום הפנסיה לנכים בפקטור לתת ביטוי להחלמה, לפי אישור מהאוצר מתאריך 29/01/2012 הפקטור תלוי בגיל יציאת לנכות וותק הנכות.

88. **דחית פרישה** – לפי השיעורים וכללים דלקמן :

אחוז פרישה לפי גיל

גיל במועד המאזן	גבר פעיל מעל 67	גבר פעיל מתחת ל-67	גבר מוקפא מעל 70	גבר מוקפא מתחת ל-70	אישה פעילה מעל 67	אישה פעילה מתחת ל-67	אישה מוקפאת מעל 70	אישה מוקפאת מתחת ל-70
60					4.6%		23.1%	
61					2.1%		7.7%	
62					10.6%		10.2%	
63					7.3%		3.7%	
64					7.4%		7.1%	
65		8.1%		23.8%	7.2%		4.8%	
66		6.6%		7.3%	11.7%		2.8%	
67	47.1%	100%		20.3%	70.4%	100%	44.3%	
68	50.0%			4.7%	50.0%		5.4%	
69	50.0%			26.3%	50.0%		27.4%	
70	34.8%		26.4%	100%	2.2%		6.9%	100%
71	52.5%		3.6%		0.0%		0.0%	

- עמית שעדיין מוקפא בגיל 72 לא יצא לפנסיה וההתחייבות בגינו שווה לערך הפדיון.
- כל העמיתים הפעילים שגילם במועד המאזן נמוך מ- 67 יפרשו בגיל 67.
- אישה בעלת תכנית עם גיל פרישה 60 (לפני שינוי גיל הפרישה בעקבות כרית הבטחון) ותכנית לגיל 65 לא תצא לפנסיה עד גיל 65.
- פעילים ימשיכו להפקיד עד פרישתם לפנסיה.
- מוקפאים קיימים שגילם במועד המאזן נמוך מ- 70 יפרשו בגיל 70.
- הנחנו שפעילים שיקפאו את זכויותיהם יפרשו בגיל פרישה האחרון של פעילים – 67. הנחה זו הינה לגברים ולנשים כאחד.
- עמית שעבר גיל 67 (פעיל) או גיל 70 (מוקפא) יפרוש בשנתיים מתאריך ההערכה¹.
- לפי התקנון החדש השתנה גיל הפרישה בהתאם לכרית הבטחון. שיעור הפרישה בגיל פרישה מסוים שווה לאחוז המצטבר (גיאוטר) של פרישה של כל החודשים מגיל הפרישה המקורי עד לגיל הפרישה שלו לפי התקנון החדש.
- עמיתים פעילים בתכנית ב' ימשיכו להפקיד עד גיל פרישתם. בתוכנית א' הפעילים לא ימשיכו להפקיד לאחר גיל פרישה (לפי התקנון הנוכחי (גיל פרישה לפי כרית הביטחון))

¹ ההתחייבות לעמית שעבר גיל 24 חושבה לפי הערך נוכחי של ערך הפדיון בשנתיים מהוון לשנתיים

- כל הפרושים בגיל הפרישה הרגילה לפי התקנון יפרשו בהגיעם לגיל הזה בדיוק ולא ב-11 החודשים לאחר-מכן.
 - אין עליות שכר אחרי גיל הפרישה הרגילה לפי התקנון.
89. **פנסיות לתכנית א'** הפנסיות לעמיתי תכנית א' מחושבות לפי הנמוך מבין שיטת שלוש שנים האחרונות (לפי פרק ה' ו' לתקנון) (להלן – "הנוסחה המקורית") לבין הנוסחה לפי נספח ב' בתקנון. החישוב האקטוארי לאורך השנים בוצע בהתאם לנוסחה בנספח ב' מתוך ההנחה שהפנסיה לפי נוסחה זו נמוכה מהנוסחה המקורית. מבדיקות שערכה הקרן נמצא כי במקרים רבים הפנסיה לפי הנוסחה המקורית נמוכה יותר.
90. **שינויים בנתונים לצורך הערכה אקטוארית לתכנית א'** על ידי האקטואר –
- א. קיימים מספר עמיתים שהמשכורת המותאמת למשרה מליאה לשנת ההערכה קטנה מהמשכורת הממוצעת לשלש שנים אחרונות שגם כן המותאמת למשרה מלאה. לכן הגדלנו את המשכורת למשרה מליאה למשכורת הממוצעת לשלש שנים אחרונות. וזה מפני שאינו סביר שהמשכורת של עמית ירדה כאשר היא מותאמת משרה מליאה.
- ב. במקרים שהמשכורת הממוצעת לשלש שנים אחרונות קטנה מ-80% מהמשכורת למשרה מליאה לשנת ההערכה הגדלנו את המשכורת הממוצעת לשלש שנים אחרונות ל-95% מהמשכורת המליאה לשנה נוכחית, מכיוון שגידול בשכר ברמה של יותר מ-40% בשלש שנים אינו סביר לעובדים ותיקים שבתוכנית א'. משיחות עם הקרן ההבדלים ביו המשכורת הממוצעת והמשכורת לשנה הנוכחית נובעים בעיקר מכך שהעמיתים עברו את גיל הפרישה התקנוני, והגדרות בחישוב המשכורת לשלש שנים אחרונות ושכר ריאלי במקרים כאלו.
91. בחישוב הפנסיה לפי שיטת שלוש שנים אחרונות, הנחנו שמשכורת הממוצעת לשלוש שנים אחרונות צמוד למדד, למרות שהוא צמוד למדד רק במקרה של תוספת יוקר. הפחתנו את ההתחייבות של תכנית א' ב-10% בגין עיתוי ההצמדה.
92. סכומי הפנסיות לשאירים לפני פרישה וסכום הפנסיות במקרה נכות בתוכנית א' חושבו לפי התקנון המקורי (ולא לפי נספח ב' – עיין סעיף 86). לדעתי הפערים בהתחייבויות הקטנות האלו בין שתי השיטות אילו אינם מהותיים.
93. **תקופה בין גיל פרישה לפי התקנון (לאחר שינויים בגין כרית הביטחון) ובין הגיל האחרון לקבלת פנסיה (לפי הנחות של סעיף 85)** – בתקופה זו שאירי עמית שמת זכאים לקבל את ערך הפדיון או לחלופין בן-זוגו זכאי לפנסיה שאירים של 60% מהפנסיה שהוא זכאי לקבל. בחישוב ההתחייבות הנחנו ששאיריו יחליטו לקבל את ערך הפדיון, לאור שכמעט ההתחייבות של שני החלופות שוות. עמית נכה אינו זכאי לפנסיה נכות בתקופה זו.
94. בהערכה הנחנו שערכי פדיון בתכנית א' עולים בשני אחוז לשנה בתוספת של 90% מההפקדות.
95. החישובים מבוססים על נתוני העמיתים הפעילים, המוקפאים והפנסיונרים כמפורט להלן:

נתוני העמיתים בתוכנית א'

1. תעודת זהות.
2. תאריך לידה.
3. ממוצע שכר מבוטח נכון לשנת ההערכה.
4. תאריך תחילת החברות בקרן.

5. מין.
6. מס' חודשי חברות בקרן עד 12/01 ומ1/02.
7. ערך פדיון שנצבר לזכות העמית.
8. צבירת העמית לפי השכר בפועל (לצורך חישוב השכר הקובע לפנסיה).
9. צבירת העמית לפי תקרת השכר(לצורך חישוב השכר הקובע לפנסיה).
10. שכר בסיס "ממוצע ריאלי של השכר המבוטח בשנת 2001 בתוספת גידול ריאלי של 2% לשנה.
11. שיעור משרה.
12. מבוטח פעיל/לא פעיל.
13. חודש ביטוח אחרון.
14. אם המבוטח נפטר
15. אם המבוטח נכה ואחוז נכות
16. המשכורת הממוצעת לפי שלוש שנים אחרונות

נתוני העמיתים בתוכנית ב' וביניים

1. תעודת זהות
2. תאריך לידה
3. תאריך תחילת החברות בקרן
4. מין
5. דמי גמולים ממוצעים ב 12 חודשים אחרונים בכל מסלול.
6. סה"כ מנות הפנסיה שנצברו לזכות המבוטח בכל מסלול.
7. ערך פדיון שנצבר בכל מסלול.
8. מבוטח פעיל/לא פעיל.
9. חודש ביטוח אחרון.
10. אם המבוטח נפטר
11. אם המבוטח נכה ואחוז נכות

נתוני הפנסיונרים

1. תעודת זהות.
2. תאריך לידה.
3. סכום הפנסיה נכון לתאריך ההערכה.
4. סוג פנסיה (זקנה, נכות, שאירים).
5. מין.
6. שיטת ההצמדה של הפנסיה(מדד אחת לשנתיים או מדד במועד תשלום תוספת יוקר).
7. תוכנית הפנסיה.
8. תאריך פרישה.

96. שינויים לנתונים שקבלתי מהקרן

- א. פנסיונרים – סכום הפנסיה כולל את ההפחתה לשנת ההערכה לפי תנאי כרית הבטחון.

97. **שיעורי הריבית להיוון** – לפי ווקטור הריביות האחרון שפורסם ע"י חברה מרווח הוגן ל – 31/12/2018 לאג"ח מדינת ישראל (RISK FREE -FORWARD RATES -RF).

שנה	שיעור ריבית עתידית
1	-0.4902%
2	-0.4438%
3	-0.0383%
4	0.5441%
5	1.0388%
6	1.3191%
7	1.3852%
8	1.5066%
9	1.6831%
10	1.8603%
11	1.9818%
12	2.0489%
13	2.1147%
14	2.1814%
15	2.2478%
16	2.3164%
17	2.3818%
18	2.4517%
19	2.5163%
20	2.5847%
21	2.6209%
22	2.6269%
23	2.6292%
24	2.6342%
25+	2.6395%

98. **גורמים שלא נלקחו בחשבון לצורך עריכת הדו"ח**

א. פנסיות הורי הפנסיונר

99. **סיוע ממשלתי (למעט עמיתי ביניים)** – הקרן צפויה לקבל סיוע ממשלתי השווה ל-1.57% על נכסי הקרן שאינם מושקעים באג"ח "מירון" או "ערד" ו-0.71% על אג"ח "ערד". חישבנו את הערך הנוכחי של הסיוע הממשלתי המופיע בנכסי הקרן לפי חוזר פנסיה 3-3-2006. הקרן זכאית לרכוש אג"חים מיועדות מסוג "ערד" השווה ל-30% מנכסי הקרן מינוס האג"חים מסוג מירון שהינן בנכסי הקרן.

100. **סיוע ממשלתי לעמיתי ביניים** – הקרנות צפויות לקבל סיוע ממשלתי השווה ל-1.05% על נכסי הקרן שאינם מושקעים באג"ח "מירון" או "ערד" ו-0.19% על אג"ח "ערד". הפרטים המדויקים בחישוב סיוע הממשלתי מופיעים במכתב ממשרד האוצר שה. 2004-13449 מ-15/12/2004. חישבנו את הערך הנוכחי של הסיוע הממשלתי המופיע בנכסי הקרן לפי חוזר פנסיה 3-3-2006. הקרן זכאית לרכוש אג"חים מיועדות מסוג "ערד" השווה ל-30% מנכסי הקרן מינוס האג"חים מסוג מירון שהינן בנכסי הקרן.

101. שווי הוגן של אג"ח "ערד" – אג"ח "ערד" מדווחים לפי חוזר האוצר שה. 2012-6200 מיום 02/02/2012.

102. דמי ניהול על נכסים ודרך החישוב ההתחייבויות, הסובסידיות וגרעון או עודף בקרן. חוזר פנסייה 2006-3-3 אינו מתייחס במפורש לקרנות שגובות דמי ניהול מנכסים. קרן הע"ל גובה 0.1% שנתי מהנכסים כחלק מדמי ניהול של הקרן.

חוזר פנסייה 2006-3-3 אינו ברור בנוגע להשפעת דמי הניהול על הנכסים בחישוב המאזן האקטוארי. אני נקטתי בעמדה הבאה:

ההתחייבות (לפני סובסידיות כלשהן) מחושבת כערך הנוכחי של תזרים נטו (תשלומי הקרן בניכוי הפקדות לקרן) בריבית חסרת סיכון פחות דמי ניהול מנכסים. לדעתי, זאת השיטה התיאורטית הנכונה לחישוב ההתחייבויות. התחייבות הקרן היא הסכום הנדרש לעמוד במחויבויותיה, כולל תשלום דמי ניהול לחברה המנהלת.

בכל החישובים נלקחו בחשבון דמי הניהול מנכסים כחלק מן התשלומים בתזרים הקרן.

למערכת הנחות 1 – ללא סובסידיות – דמי הניהול מנכסים יהיו שליליים כך שהגרעון בלי שום סובסידיות (כמס' חיובי) בצירוף לנכסים יהיו שווים להתחייבויות.

למערכת הנחות 2 – סובסידיות 'מירון' בלבד – החישוב נערך כמו במערכת הנחות 1 לעיל למעט חישוב ה'מירון' עם שיעור תשואה 5.57%.

למערכת הנחות 3 – סובסידיות 'מירון' ו'ערד' קיימים – החישוב נערך כמו במערכת הנחות 1 לעיל למעט חישוב ה'מירון' עם שיעור תשואה 5.57% ו'ערד' קיימים עם שיעור תשואה 4.86%.

למערכת הנחות 4 – סובסידיות 'מירון' ו'ערד' קיימים ועתידיים – החישוב נערך בשונה כדלהלן:

שיעור תשואה 5.57% ל'מירון'

א. שיעור תשואה 4.86% לכל 'ערד'

ב. דמי הניהול מנכסים מתאפסים כאשר הינם שליליים

ג. ההיוון הוא לפי ריבית חסרת סיכון ללא הפחתה של דמי ניהול – לדעתי, אין להפחית את דמי הניהול משיעורי הריבית, כי שיעור התשואה האפקטיבי צריך היה להיות גבוה – השיעור התשואה האפקטיבי שלוקח בחשבון התשואה מסובסידיות פחות הדמי ניהול)

למערכת הנחות 5 – מלא הסובסידיות – החישוב נערך כמו במערכת הנחות 4 לעיל.

לקחנו בחשבון שהקרן תרכוש אג"ח מסוג ערד כאשר סה"כ של אג"ח המיועדות פחות מ-30% מנכסי הקרן, אבל לאחר הרכישה, הקרן לא תפדה את אג"ח מסוג ערד, למרות שהם יותר מ-30% מהקרן.

103. תיקים לא ממוחשבים והפקדות לתוכנית א' לאחר גיל פרישה

קיימים כ-25,000 תיקים ישנים של מבוטחים היסטוריים שלחלקם אין חבויות קיימות נכון להיום במערכות המיכון. וכן, לא קבלנו נתונים לגבי פעילים בתוכנית א' עם הפקדות לאחר גיל פרישתם (עיין סעיף 90). הוספנו 5 מיליון ש"ח בגין ההתחייבויות האלו.

104. עמיתים שמתו ללא תביעה

קבלתי מידע על עמיתים שמתו אבל עדיין מופיעים ברשימה של העמיתים מפני שלא היתה תביעה מבן הזוג או מהיתומים לפנסיה שאירים. לעמיתים מוקפאים החבות בגינם נקבעה לפי ערך פדיון (כמעט כולם מתו כבר לפני הרבה שנים). לעמיתים פעילים, החבות נקבעה כ-70% מהחבות הרגילה כדי לתת ביטוי להסתברות שהתביעות בגינם הינן רק את ערך הפדיון בהעדר שאירים.

105. פעילים נכים

קבלתי מידע על עמיתים שהם נכים ומופיעים ברשימה של העמיתים. אפסתי את החלק ההתחייבות בגינם לפי אחוז נכות של העמית. למשל, ההתחייבות לעמית נכה חלקי של 75% הינו 25% מההתחייבות כפעיל רגיל (75% מההתחייבות מוכרת בגינו כפנסיונר נכות).

106. לוחות לפי חוזר האוצר

לדו"ח אקטוארי זה צורפו הלוחות הנדרשים להצגה בחוזר פנסיה 3-3-2006 לגבי כל אחת מחמשת מערכות ההנחות המוגדרות בסדר כדלהלן, החל מללא סובסידיות וכלה במלא הסובסידיות:

- 1) ללא סובסידיות – כל הערכים חושבו בהתאם להנחת שיעורי התשואה חסרת סיכון.
- 2) סובסידיית 'מירון' בלבד – 5.57% כשיעור תשואת ה'מירון' והשאר בתשואה חסרת סיכון.
- 3) סובסידיית 'מירון' ו'ערד' קיימים – 5.57% כשיעור תשואת ה'מירון', 4.86% כשיעור תשואת ה'ערד' והשאר בתשואה חסרת סיכון.
- 4) סובסידיית 'מירון' ו'ערד' קיימים ועתידיים – 5.57% כשיעור תשואת ה'מירון', 4.86% כשיעור תשואת 'ערד'
- 5) מלא הסובסידיות.

הסיבה לסדר זה היא להשיג שווי ההוגן של ה'מירונים' ו'ערד' קיימים בלי של 'ערד' עתידיים.

הגדרת סעיפי המאזן

107. פנסיונרים –

107.1. **זקנה ושאיירי זקנה** – כולל קצבאות לפנסיונרים, קצבאות לשאירים פוטנציאליים של פנסיונרים, קצבאות לנכים לאחר גיל הזכאות, קצבאות זקנה וקצבאות לשאירים קיימים של פנסיונרים.

107.2. **נכות** – כולל קצבאות לנכים עד גיל הזכאות לפנסיונרים זקנה

107.3. **שאיירי פעילים ונכים** – כולל קצבאות לשאירים קיימים של פעילים ושל נכים

108. למבוטחים פעילים – זכויות שהצטברו וזכויות עתידיות עד למועד הפרישה

108.1. **לזקנה ושאיירי זקנה** – כולל קצבאות לפנסיונרים, לשאירים פוטנציאליים של פנסיונרים, לנכים לאחר גיל הזכאות לזקנה ולשאיריהם הפוטנציאליים.

108.2. **לקצבת נכות** – כולל קצבאות עד גיל הזכאות לזקנה לנכים פוטנציאליים ולשאיריהם הפוטנציאליים.

108.3. **לקצבת שאירי פעילים** – כולל קצבאות לשאירים פוטנציאליים של פעילים ושל נכים בפטירה לפני גיל פרישה לזקנה. ההתחייבות לעמיתים שיפטרו ואין להם שאירים, הובאה בחשבון בסעיף זה.

108.4. **למבוטחים בלתי פעילים** – זכויות מוקפאות: תשלומים צפויים למבוטחים בלתי פעילים.

109. **עודף / גרעון הקרן** – נכון ליום 31 בדצמבר, 2018, שיעור הגרעון האקטוארי בקרן ביחס לעמיתים וותיקים עומד על 2.4% וביחס לעמיתי הביניים על 7.5%. יחד עם זאת, בהתאם להבהרה שהתקבלה ממשד האוצר ביום 3 במרס 2015, נקבע כי הקרן נדרשת להפעיל את המנגנון לאיזון אקטוארי, אם שיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון האיזון האקטוארי. שיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן ביחס לעמיתים הוותיקים הינו 1.41%, שאינו גבוה מהשיעור הקבוע בתקנון הקרן, אולם ביחס לעמיתי הביניים שיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם האיזון האקטוארי הינו 5.92%, שהינו גבוה מהשיעור הקבוע בתקנון. יחד עם זאת, בהתאם לאמור בסעיף שלהלן, עמיתי הקרן זכאים ליהנות מכרית הביטחון אשר העמיד האוצר לקרנות הוותיקות שאינן בהסדר. לפיכך אין צורך בהפחתת זכויות.

110. **שינויים בהנחות מדו"חות קודמים :**

110.1. עדכון תקנון הקרן - ביום 12 בדצמבר 2018 אישר הממונה על רשות שוק ההון תיקון לתקנון הקרן. עניינו של התיקון הוא כדלהלן: בתכנית א' ובתוכנית ב' – עדכון הנספחים האקטואריים בהתאם לדרישות חוזר גופים מוסדיים 6-3-2017 בעניין "דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה וקופת גמל מרכזית לקצבה"; בתכנית ב' - בנוסף לאמור לעיל הובהר, כי הצמדת הפנסיות נעשית גם בגין פנסיות נכות וכן תוקנה טעות סופר בנספח י"ב.

החישובים בדוח האקטוארי נערכו לפי התקנון החדש שנכנס לתוקף ברבעון האחרון של 2018.

111. **כרית בטחון**- בחודש ינואר 2017 עבר בכנסת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, ס"ח 342, במסגרתו עוגנה כרית הביטחון בחקיקה ראשית. ליום 31 בדצמבר, 2018 הזכאות ל"כרית הביטחון", בתוספת ריבית בגובה 3.48% לשנה והצמדה למדד, עומדת על 1,080 מיליון ש"ח. בהתאם שווי הכרית עד לאיפוס הנכסים, מהוון ליום 31 בדצמבר, 2018 לפי וקטור הריביות הינו 1,859 מיליון ש"ח.

112. **הערות האקטואר**

112.1. **אגרות החוב המיועדות מסוג "ערד"**
בהתאם להוראות האוצר שיטת ההצגה בדוח הכספי של אג"ח מיועדות מסוג ערד החל מיום 22 בדצמבר 2015 הוצגו אג"ח מיועדות בשווי הוגן ללא התחשבות בפרמיית הסבסוד ממשלתית.

112.2. **שיעור אינפלציה שנתי ושחיקת קצבאות**

חוזר הפנסיה 2017-3-6 קובע הנחת האינפלציה השנתית בשיעור של 2.0%, והמאזן האקטוארי נערך בהתאם להנחה זו (הנחה זו משפיעה על הנחת שיעור שחיקת הפנסיות). שיעור האינפלציה ארוכת הטווח הצפוי כפי שמשקף מהשוואה של ווקטור הריביות צמוד המדד המשמש לעריכת המאזן אל מול ווקטור הריביות השקלי עומד על כ- 1.7% (בשנה קודמת כ- 2%). הנחת האינפלציה, כפי שנקבעה בחוזר האוצר, צפויה להיבחן מחדש ע"י האוצר בשנה הקרובה, וזאת בין היתר אל מול התחזיות במשק הישראלי. ככל שיוחלט במשרד האוצר לעדכן את הנחת שיעור האינפלציה, עדכון זה יקבל ביטוי במאזנים הבאים.

סעיפים מיוחדים בדו"ח תנועה

113. תקנון חדש – השפעה על הגרעון לפי מנות ומקדמי דחייה של תקנון החדש

תוצאות החישובים

הנספחים הרצ"ב כוללים:

- מאזן אקטוארי לכל העמיתים.
- מאזן אקטוארי לעמיתים ותיקים.
- מאזן אקטוארי לעמיתי ביניים.
- דו"ח תנועה
- סטטיסטיקה
- לוחות

נספח א': טבלת גיל פרישה

נשים		גברים	
גיל זכאות	חודש לידה	גיל זכאות	חודש לידה
60	עד דצמבר 1952	65	עד דצמבר 1947
4-1 60 חודשים	ינואר 1953 עד מאי 1953	4-1 65 חודשים	ינואר 1948 עד מאי 1948
8-1 60 חודשים	יוני 1953 עד ינואר 1954	8-1 65 חודשים	ינוני 1948 עד ינואר 1949
61	פברואר 1954 עד ספטמבר 1954	66	פברואר 1949 עד ספטמבר 1949
4-1 61 חודשים	אוקטובר 1954 עד מאי 1955	4-1 66 חודשים	אוקטובר 1949 עד מאי 1950
8-1 61 חודשים	יוני 1955 עד ינואר 1956	8-1 66 חודשים	יוני 1950 עד ינואר 1951
62	פברואר 1956 עד ספטמבר 1956	67	פברואר 1951 ואילך
4-1 62 חודשים	אוקטובר 1956 עד מאי 1957		
8-1 62 חודשים	יוני 1957 עד ינואר 1958		
63	פברואר 1958 עד ספטמבר 1958		
4-1 62 חודשים	אוקטובר 1958 עד מאי 1959		
8-1 62 חודשים	יוני 1959 עד ינואר 1960		
64	פברואר 1960 ואילך		

נספח ב'

פנסיות זקנה

סה"כ אחוזי פנסיה	10 שנים סמוכות 35-26	5 שנים סמוכות 25-21	10 שנים סמוכות 20-11	10 שנים אחרונות 10-1	תאריך הצטרפות לראשונה לקרן	
	4	3	2	1		עד
70%	1.0%	1.20%	1.40%	4.0%	30.9.79	
70%	1.1%	1.28%	1.46%	3.8%	1.10.79	- 31.3.80
70%	1.2%	1.36%	1.52%	3.6%	1.4.80	- 30.9.80
70%	1.3%	1.44%	1.58%	3.4%	1.10.80	- 31.3.81
70%	1.4%	1.52%	1.64%	3.2%	1.4.81	- 30.9.81
70%	1.5%	1.60%	1.70%	3.0%	1.10.81	- 31.3.82
70%	1.6%	1.68%	1.76%	2.8%	1.4.82	- 30.9.82
70%	1.7%	1.76%	1.82%	2.6%	1.10.82	- 31.3.83
70%	1.8%	1.84%	1.88%	2.4%	1.4.83	- 30.9.83
70%	1.9%	1.92%	1.94%	2.2%	1.10.83	- 31.3.84
70%	2.0%	2.00%	2.00%	2.0%	ואילך	- 1.4.84